

Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова

Кафедра хірургії медичного факультету №2

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор ЗВО з науково-педагогічної
роботи і міжнародних зв'язків**

 Інна АНДРУШКО

"__30__" __08__ 2024р.

**СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«СЕСТРИНСЬКА ПРАКТИКА»**

Спеціальність	222 «Медицина»
Освітній рівень	Магістр
Освітня програма	ОПП «Медицина», 2022
Навчальний рік	2024-2025
Кафедра	Хірургії медичного факультету №2
Лектор	Професор, д.мед.н. Каніковський О.Є.
Контактна інформація	surgery.mf2@vnmu.edu.ua
	вул. Хмельницьке шосе, 92
	КНП "Вінницька міська клінічна лікарня №1"
	м. Вінниця, 21000; 0432 511 288
Укладач силабусу	Проф. Каніковський О.Є. Доц. Рубан М.М.

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Обов'язкова
Код дисципліни в ОПП та місце дисципліни в ОПП	ОК 58 «Охорона здоров'я»
Курс/семестр	3 курс, V семестр
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/ кількість кредитів ЄКТС)	90 годин /3 кредитів ЄКТС Із них Модуль 1 Принципи діяльності та організація роботи медичної сестри терапевтичного стаціонару – 30 годин /1 кредит ЄКТС Модуль 2 Принципи діяльності та організація роботи медичної сестри хірургічного стаціонару – 30 годин /1 кредит ЄКТС Модуль 3 Принципи діяльності та організація роботи медичної сестри педіатричного стаціонару – 30 годин /1 кредит ЄКТС
Структура дисципліни	Модуль 2 Принципи діяльності та організація роботи медичної сестри хірургічного стаціонару – 30 годин /1 кредит ЄКТС Практичні заняття - 20 год. Самостійна робота -10 год. В цілому: аудиторні заняття – 67%, самостійна поза аудиторна робота – 33%
Кількість змістових модулів	1
Мова викладання	українська
Форма навчання	Очна (при впровадженні карантинних заходів - дистанційна очна)

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність. Сестринська практика є першою клінічною дисципліною, під час вивчення якої відбувається знайомство студента із роботою медичних закладів стаціонарного типу, перший контакт із хворими, формування морально-етичних основ подальшої професійної поведінки. Навчальна дисципліна «сестринська практика» передбачає вивчення гігієнічних, профілактичних та лікувальних заходів, які входять до компетенції молодшого та частково середнього медичного персоналу і застосовуються для створення комфортних умов перебування хворого у медичному закладі, сприяння якнайшвидшого одужання пацієнта, запобігання розвитку ускладнень, а також опанування найпростішими маніпуляціями надання першої медичної допомоги при невідкладних станах. Засвоєння матеріалу базується на послідовному ознайомленні з особливостями реалізації вказаного обсягу дій у роботі терапевтичних, хірургічних та педіатричних відділень лікарень.

Передреквізити. Для успішного засвоєння дисципліни студенту необхідні знання, отримані в процесі вивчення наступних дисциплін загальної підготовки: медичної біології та біологічної фізики, анатомії людини, фізіології, біоорганічної та біологічної хімії,

мікробіології, вірусології та імунології, з якими інтегрується програма виробничої практики.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності. Засвоєння основних теоретичних знань, практичних вмінь надання допомог пацієнтам у стаціонарі та забезпечення необхідного догляду за ним на всіх етапах лікування. Набуття основних практичних навичок сестринської справи в умовах стаціонару та вмінь визначати й оцінювати професіоналізм їх виконання, основні параметри життєдіяльності та правила забезпечення життєвих потреб організму. Формування у студентів морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворим.

Постреквізити. В процесі вивчення дисципліни набуваються знання, необхідні для успішного засвоєння дисциплін професійної підготовки, а саме: пропедевтики внутрішньої медицини, медичної психології, внутрішньої медицини, інфекційних хвороб, онкології, анестезіології та інтенсивної терапії, що передбачає інтеграцію з цими дисциплінами «по вертикалі» та формування умінь застосовувати знання з догляду за хворими процесі подальшого навчання та у професійної діяльності.

3. Результати навчання.

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

Знати:

- Методику застосування стандартів медичних технологій у практичній діяльності медичної сестри у хворого.
- Організації режиму та догляду за хворими з різними захворюваннями хірургічного профілю.
- Ведення медичної документації хірургічного стаціонару лікувального закладу.
- Спілкування з колегами, хворими та їх родичами з урахуванням їх психологічних особливостей, сприяти створенню здорового психологічного клімату у медичному середовищі.

Вміти:

- Доглядати за хірургічними хворими
- Вміти провести облік медикаментозних засобів в маніпуляційному кабінеті хірургічного стаціонару
- Проводити основні методи загально клінічного обстеження хворого (огляд, перкусія, аускультация, лабораторні дослідження) і аналізувати отримані дані для встановлення попереднього діагнозу у хворого
- Виконувати загально-лікарські маніпуляції (перев'язки, зупинка кровотечі, ін'єкції, переливання крові і кровозамінників, промивання шлунку і кишківника, місцеву інфільтраційну анестезію, транспортну іммобілізацію при вивихах і переломах кісток) та вирішувати питання про направлення хворого до спеціаліста.
- Надати необхідну допомогу при короткочасній втраті свідомості, колапсі, шоку, комі, алергічних реакціях, гострому животі, травмі, опіках, відмороженнях, переломах, кровотечах, укусах зміями у хворого
- Проводити реанімаційні міроприємства при клінічній смерті
- Вміти провести дослідження пульсу та вимір АТ у хворого
- Проводити забір крові для біохімічне дослідження у хворого
- Проконтролювати якість передстерилізаційної обробки хірургічних інструментів
- Підготовка відповідних засобів та демонстрація проведення очисних та лікувальних клізм на фантомі

- Провести вимір температури тіла
- Підготувати відповідні засоби та провести на муляжі годування важко
- Забезпечувати належну організацію лікувального харчування в умовах стаціонару

4. Зміст та логістика дисципліни

Модуль 2 Принципи діяльності та організація роботи медичної сестри хірургічного стаціонару.	5семестр 30 год /1 кредит	Практичні заняття №№ 11-20 Теми для самостійного опрацювання №№ 1-4
--	---------------------------------	---

Дисципліна включає 10 тем

Модуль 2 Принципи діяльності та організація роботи медичної сестри хірургічного стаціонару.

Тема 11. Кровотеча та крововтрата.

Тема 12. Переливання крові та кровозамінників (перше заняття).

Тема 13. Переливання крові та кровозамінників (друге заняття).

Тема 14. Реанімаційні заходи у хірургічних хворих (перше заняття).

Тема 15. Реанімаційні заходи у хірургічних хворих (друге заняття).

Тема 16. Чисті та гнійні рани.

Тема 17. Закриті пошкодження м'яких тканин, черепа, грудної клітки.

Тема 18 Переломи кісток, вивихи.

Тема 19. Опіки. Відмороження.

Тема 20. Гострі гнійні захворювання м'яких тканин та кисті.

Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми та засвоєння наступних практичних навичок:

- Доглядати за хірургічними хворими
- Вміти провести облік медикаментозних засобів в маніпуляційному кабінеті
- Проводити основні методи загально клінічного обстеження хворого (огляд, перкусія, аускультация, лабораторні дослідження) і аналізувати отримані дані для встановлення попереднього діагнозу.
- Виконувати загально-лікарські маніпуляції (перев'язки, зупинка кровотечі, ін'єкції, переливання крові і кровозамінників, промивання шлунку і кишківника, місцеву інфільтраційну анестезію, транспортну іммобілізацію при вивихах і переломах кісток) та вирішувати питання про направлення хворого до спеціаліста.
- Надати необхідну допомогу хворому при короточасній втраті свідомості, колапсі, шоку, комі, алергічних реакціях, гострому животі, травмі, опіках, відмороженнях, переломах, кровотечах, укусах зміями.
- Проводити реанімаційні заходи при клінічній смерті.
- Вміти провести дослідження пульсу та вимір АТ.
- Проводити забір крові для біохімічне дослідження.
- Проконтролювати якість передстерилізаційної обробки інструментів

- Підготовка відповідних засобів та демонстрація проведення очисних та лікувальних клізм на фантомі
- Провести вимір температури тіла
- Підготувати відповідні засоби та провести на муляжі годування важко хворих.

Тематичні плани лекцій, календарні плани практичних занять, тематичний план самостійної поза аудиторної роботи, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра хірургії медичного факультету №2/Студенту/Очна форма навчання/ Медицина/ 3 курс/Навчально-методичні матеріали/ або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра хірургії медичного факультету №2#. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua.

5. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, тестування, електронне опитування, розв'язання ситуаційних задач
Підсумковий контроль дисципліни – диференційний залік	Методи: усне та письмове опитування, тестовий контроль та оцінка практичних навичок (згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи))
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи>)

Поточний контроль	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Контроль практичних навичок	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок
Підсумковий контроль з дисципліни	Сума балів формується за результатами усної відповіді, вирішенням ситуаційних задач та відпрацюванням практичних навичок з терапевтичного, хірургічного та педіатричного профілю. Оцінка за іспит: 71-80 балів – «відмінно» 61-70 балів – «добре» 50-60 балів – «задовільно» Менше 50 балів – «не задовільно»/не склав
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну

	Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.
--	---

Шкала оцінювання дисципліни: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,9	B	добре	
160-169,9	C		
141-159,9	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	-
120-140,99	E	-	зараховано
119-61	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-60	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань студента Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінку “Відмінно” отримує студент, який твердо знає програмований матеріал сестринської практики, глибоко його засвоїв, вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою.

Оцінку “Добре” отримує студент, який знає програмований матеріал сестринської практики, грамотно і змістовно його викладає, який не допускає значних неточностей у відповіді на запитання, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних запитань і задач, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання.

Оцінку “Задовільно” отримує студент, який знає основний матеріал сестринської практики, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формування, порушує послідовність у викладанні програмованого матеріалу і відчуває труднощі при використанні практичних навиків.

Оцінку “Незадовільно” отримує студент, який не знає значної частини програмованого матеріалу сестринської практики, допускає значні помилки у його викладанні, невпевнено, з великими труднощами виконує практичні навики.

Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який, знає хід та послідовність самостійної практичної роботи для виконання відповідного завдання, демонструє правильне виконання необхідних практичних навичок, вірно та чіткими формулює висновки, відповідь.

Оцінка «добре» виставляється студенту, який допускає неточності при виконанні практичного завдання, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може продемонструвати виконання практичної навички в цілому.

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який знає основи практичного завдання, але зазнає труднощів при його виконанні, допускаючи конкретні помилки, не може

продемонструвати повну правильну послідовність практичних навичок, не може завершити їх в повному обсязі.

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не може продемонструвати виконання практичної навички, зазнає значних труднощів при виконанні елементарних маніпуляцій, порушує порядок виконання практичної роботи.

Оцінювання виконання тестових завдань під час поточного контролю

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який при проведенні тестового контролю допускається не більше 10% неправильних відповідей (обсяг правильних відповідей 90-100%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді на всі питання до тесту.

Оцінка «добре» виставляється студенту, який під час тестового контролю допускає не більше 20% помилок. (обсяг правильних відповідей 80-89 %). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді на більшість питань до тесту.

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який робить помилки не більш, ніж в 40% тестових завдань (обсяг правильних відповідей 60,5-79%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді тільки на деякі питання до тесту.

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який при тестовому опитуванні правильно розв'язує менше 60% тестових завдань. Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань не може надати правильні відповіді на питання до теста.

Оцінювання усної відповіді під час підсумкового контролю (диференційний залік)

Оцінка «відмінно» виставляється студенту який грамотно та в логічній послідовності надає відповіді на питання екзаменаційного білету. Під час відповіді демонструє здатність аналізувати теоретичний матеріал, робить ґрунтовні висновки щодо значення теоретичного матеріалу для практичної медицини, надає чіткі правильні відповіді на додаткові нестандартні питання, може пояснити, як практично здійснюється та чи інша маніпуляція профілактика ускладнень, знає принципи його лікування.

Оцінка «добре» виставляється студенту, який добре володіє теоретичним матеріалом та в логічній послідовності надає відповіді на питання екзаменаційного білету, але допускає незначні неточності, які швидко виправляє при відповіді на уточнюючі запитання екзаменатора. Під час відповіді на питання з сестринської практики може пояснити, як здійснюється в цілому та чи інша процедура, маніпуляція.

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який при відповіді на питання екзаменаційного білету демонструє знання базових понять та визначень, допускає значні неточності або має труднощі при відповіді на питання з сестринської практики, не може розкрити в достатньому обсязі принципів послідовності виконання основних маніпуляцій, як наслідок – досягти необхідного результату, допускає неточності при відповіді на конкретизуючі питання екзаменатора.

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не знає відповіді на одне з питань екзаменаційного білету, допускає грубі помилки при відповіді на питання з сестринської практики, не може пояснити базові поняття та визначення, не знає принципів виконання основних сестринських маніпуляцій, не знає відповіді на додаткові уточнюючі запитання екзаменатора.

Нарахування індивідуальних балів здійснюють на підставі Положення про організацію навчального процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім.М.І.Пирогова (Вінниця, 2020). (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи>)

12 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав призове місце на міжвузівських олімпіадах з дисципліни або призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт або призове місце на міжвузівській/міжнародній науковій конференції з наявністю друкованої роботи.

11 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав I місце на внутрішньовузівській олімпіаді з дисципліни або I місце на студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи, або приймав участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт

10 балів - додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав призове місце (II-III) на внутрішньовузівській олімпіаді з дисципліни або на студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи; або за участь (без призового місця) міжвузівських олімпіадах з дисципліни або призове місце на міжвузівській/міжнародній науковій конференції з наявністю друкованої роботи.

9 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який приймав участь (без призового місця) у внутрішньовузівській олімпіаді з дисципліни або студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи

8 балів - додаються до оцінки з дисципліни студенту, який активно приймав участь у роботі студентського наукового гуртка, опублікував друковану роботу за результатами науково-практичного дослідження, але не приймав особисто участь у студентській науковій конференції, підготував стендову доповідь.

6-7 балів - додаються до оцінки з дисципліни студенту, який виготовив не менше 3 таблиць, або навчальний відеофільм для поповнення наочного забезпечення викладання дисципліни (з урахуванням обсягу та важливості виконаної роботи).

3-5 балів додаються до оцінки з дисципліни студенту, який виготовив не менше 2 таблиць, або створив тематичну ілюстровану презентацію певної сестринської маніпуляції (не менше 2) для поповнення наочного забезпечення викладання дисципліни (з урахуванням обсягу та важливості виконаної роботи).

7. Політика навчальної дисципліни/курсу

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім.М.І.Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. Інструктаж з техніки безпеки проводиться на першому практичному занятті викладачем. Проведення інструктажу реєструється в асистентському журналі.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. На заняття слід приходити вчасно, без запізнення. Студент, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на першу пару, не допускається до заняття і повинен її відпрацювати в установленому порядку. На практичних заняттях студент має бути одягнений в робочу форму (медичний халат, шапочку, змінне взуття, мати при собі маску, бахіли, гумові рукавички). Студенти, які не мають робочої форми, не допускаються до заняття. Студент повинен дотримуватись правил безпеки на практичних заняттях та під час знаходження у приміщеннях кафедри. Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу, клініки, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес ВНМУ ім. М.І. Пирогова. Під час обговорення теоретичних питань студенти мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх колег та викладача; при

виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті не допускається.
Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра хірургії медичного факультету №2) черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття студент має пройти тестування та письмово чи усно відповісти на питання до теми заняття. Відпрацювання пропущених лекцій здійснюється після надання конспекту лекційного матеріалу, або написання реферату, чи підготовки власної презентації з теми пропущеної лекції.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та лекцій та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно Положенню про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра хірургії медичного факультету №2/ Студенту або <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра хірургії медичного факультету №2/ Новини).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

8. **Навчальні ресурси** Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра хірургії медичного факультету №2/ Студенту.

Методичне забезпечення:

Підручники, навчальні посібники, лекції,

Методичні вказівки для практичного заняття.

Методичні розробки для практичного заняття

Муляжи

Фантоми

Таблиці

Відеофільми

Слайди

Хірургічний інструментарій

Основна література:

1. Загальна хірургія: підручник / М.Д.Желіба, С.Д.Хіміч, І.Г.Герич та ін.: за ред. професорів М.Д.Желіби, С.Д.Хіміча.-К.:ВСВ «Медицина», 2018.-448с.
2. Общая хирургия: учебник / Н.Д.Желибы, С.Д.Химич, И.Г.Герич и др.:под ред. профессоров Н.Д.Желибы, С.Д.Химича.-К.:ВСИ «Медицина», 2011.- 488 с.
3. Хірургія. Т.1: Підручник з загальної хірургії / за редакцією Я.С.Березницького, М.П.Захараша, В.Г.Мішалова, В.О.Шідловського.-Дніпропетровськ.:РВА «Дніпро VAL», 2006.-443с.
4. Пантьо В.І. Загальна хірургія:навчальний посібник / В.І.Пантьо, В.М.Шимон, О.О.Болдіжар.-:ІВА,2010.-464с.
5. Хіміч С. Д. Довідник хірурга / С. Д. Хіміч. – Київ : Здоров'я, 2011. – 240 с.
6. Желіба М. Д. Загальна хірургія / М. Д. Желіба, С. Д. Хіміч. – Київ : Медицина, 2010. – 340 с.
7. Лисенко Б. П. Хірургія : підручник / Б. П. Лисенко, В. Д. Шейко, С. Д. Хіміч та ін. – К. : ВСВ «Медицина», 2010. – 712 с.
8. Пантьо В. І. Загальна хірургія : навчальний посібник / В. І. Пантьо, В. М. Шимон, О. О. Болдіжар . – Ужгород : ІВА, 2010. – 464 с.
9. Березницький Я. С. Хірургія. Т. І : Підручник з загальної хірургії/ Я. С. Березницький, М. П. Захараш, В. Г. Мішалов, В. О. Шідловський. – Дніпропетровськ : РВА «Дніпро-VAL», 2006. – 443 с.
10. Бутирський О. Г. Загальна хірургія: посібник для студентів, лікарів-інтернів та молодих хірургів / О. Г. Бутирський. – Сімферополь : ПП «Эльїньо», 2009. – 460 с.
11. Бутирский А. Г. Общая хирургия (с алгоритмами ухода за хирургическими больными): учебное пособие для студентов, обучающихся на английском языке / А. Г. Бутирский. – Симферополь : КГМУ, 2004. – 478 с. : с. ил.
12. Петров С. В. Общая хирургия: учебник / С. В. Петров. – СПб : Питер, 2005.
13. Ляпіс М. О. Методика обстеження хірургічного хворого / М. О. Ляпіс – Тернопіль, 2000.
14. Клінічна онкологія: Посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації та лікарів-інтернів/ Б.А.Болух, В.В.Петрушенко, А.А. Ткач та ін.; за ред.. д.мед.н., проф.. Б.А.Болуха.- Вінниця: ДП «ДКФ», 2012.-704 с.
15. . . Фісталь Е.Я., Козинець Г.П., Самойленко Г.Є. та ін. Комбустіологія. — К., 2004. — 184 с.
16. . Медицина катастроф (основы оказания медицинской помощи пострадавшим на догоспитальном этапе)/ Под ред. Х.А. Мусалатова. — М., 2002. — 440 с.
17. . Петриченко Т.В. Перша медична допомога. -2007р.-248с
18. . Парамонов Б.А., Порембский Я.О., Яблонский В.Г. Ожоги: Руков. для врачей. — СПб.: СпецЛит, 2000. — 480 с.
19. Хірургія: підручник/Б.П.Лисенко, В.Д.Шейко, С.Д.Хіміч.-К.:ВСВ «Медицина»,2010.-712 с.
20. Загальна хірургія: навчальний посібник/ В.І.Пантьо, В.М. Шимон, О.О. Болдіжар.- Ужгород:ІВА, 2010-464 с.
21. С. Д. Хіміч. Довідник хірурга. – К.: Здоров'я, - 2011. – 208 с.

22. Амбулаторні хірургічні маніпуляції / за ред. Проф.. Польового В.П.Шкваровського І.В., Желіби М.Д.-Чернівці:Медуніверситет,-2013.-252 с.
23. Перша долікарська допомога / Андрущенко В.П., Кушта Ю.Ф., Андрущенко Д.В.- Львів, Львівський національний медичний університет,-2011.- 351 с.
24. Догляд за хворими хірургічного профілю./В.П. Польовий, О.Й. Хомко, С.П. Польова, А.С. Паляниця, І.О.Вишневський.-Чернівці:Медуніверситет-2012.-380 с.
25. Жученко С. П. Загальна хірургія / С. П. Жученко, М. Д. Желіба, С. Д. Хіміч. – Київ : Здоров'я, 1999. – 368 с.
26. Казицкий В. М. Десмургія / В. М. Казицкий, Н. А. Корж. – Київ, 1999.
27. Черенько М. П. Загальна хірургія / М. П. Черенько, Ж. М. Ваврик. – Київ : Здоров'я, 1999.
28. Общая хирургия:Учебник для медицинских вузов/Под ред. П.Н.Зубарева, М.И.Лыткина, М.В.Епифанова.-2-е изд.,доп и перераб.-СПб:СпецЛит.,2004.-491 с.
29. Гостищев В. К. Общая хирургия / В. К. Гостищев. – Москва, 1993.
30. Волколаков Я. В. Общая хирургия / Я. В. Волколаков. – Рига, 1989.
31. Стручков В. И. Общая хирургия / В. И. Стручков, Ю. В. Стручков. – Москва, 1988.
32. Юрихин А. П. Десмургия / А. П. Юрихин. – Ленинград, 1986.
33. Kushnir R. Ya. General surgery / R. Ya. Kushnir. – Ternopil : Ukrmedknyha, 2005. – 308 р.
34. Lyapis M. A. Methods of examination of a surgical patient / M. A. Lyapis. – Ternopil : Ukrmedbook, 2004. – 156 р.
35. Schevchenko S. I. Surgery / S. I. Schevchenko and others. – Kharcov, 2004. Clinical wound management / Prem P. Gogia. – SLACK Incorporated, 1995.

Додаткова література:

1. Польовий В. П. Догляд за хворими хірургічного профілю / В. П. Польовий, О. Й. Хомко, С. П. Польова, А. С. Паляниця. – Чернівці : Медуніверситет, 2012. – 380 с.
2. Польовий В. П. Амбулаторні хірургічні маніпуляції / В. П. Польовий, І. В. Шкварковський, М. Д. Желіба. – Чернівці : Медуніверситет, 2013. – 252 с.
3. Чен Г. Руководство по технике врачебных манипуляций (2-е издание) / Г. Чен, К. Дж. Соннендэй, К. Д. Лилремо. – Москва : Медицинская литература, 2002. – 384 с.

Інформаційні ресурси

1. Яворський О.Г. DVD-фільм «Догляд за хворими. Основи мед сестринської справи» (у 2-х частинах) / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.
2. Яворський О.Г. DVD-фільм «Огляд хворого. Основи медсестринської справи» (у 2-х частинах) / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.
3. [Наказ МОЗ України № 798 від 21.09.2010](#) Про затвердження методичних рекомендацій "Хірургічна та гігієнічна обробка рук медичного персоналу" [електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://medsoft.ucoz.ua>
4. Наказ МОЗ України № 110 від 14.02.2012 Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medsoft.ucoz.ua>
5. [Наказ МОЗ України № 223](#) від 22.10.1993 Про збір, знезараження та здачу використаних медичних виробів одноразового застосування із пластичних мас [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medsoft.ucoz.ua>

Інтернет-ресурси:

6. З тем «Загальний огляд хворого»
– <http://www.meddean.luc.edu/lumen/meded/medicine/pulmonar/pd/contents.htm>

- <http://meded.ucsd.edu/clinicalmed/>
- 7. З питань етико-деонтологічних аспектів роботи медичного працівника:
 - http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vzhdu/2011_57/vip_57_13.pdf
 - http://archive.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/Mosv/2012_4/data/article22.pdf

- 9. Розклад та розподіл груп серед викладачів** опублікований на веб-сторінці кафедри ((<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра хірургії медичного факультету №2/ Студенту).
- 10. Питання до проміжних та підсумкового контролів дисципліни** опубліковані на веб-сторінці кафедри ((<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра хірургії медичного факультету №2/ Студенту).

Силабус з дисципліни «Сестринська практика» обговорено та затверджено на засіданні кафедри хірургії медичного факультету №2 (протокол №1, від «29» серпня 2024 року)

Відповідальний за курс _____
(підпис)

(к.мед.н. доц. Рубан М.М.)

Завідувач кафедри _____
(підпис)

(д.мед.н., проф. Каніковський О.Є.)

